

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10Sžo/389/2015
Identifikačné číslo spisu:	5015200561
Dátum vydania rozhodnutia:	28.09.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:5015200561.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Ing. F. W., narodený dňa XX.XX.XXXX, bytom W., proti žalovanému: Obec Zákopčie, Obecný úrad, Stred 824, Zákopčie, právne zastúpenému: Advokátska kancelária JUDr. Stopka, JUDr. Blendovský, JUDr. Strapáč, PhD., s.r.o., Potočná 2835/1A, Čadca, o nečinnosti žalovaného, na odvolanie žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 21S/79/2015-52 zo dňa 29.07.2015 v znení opravného uznesenia Krajského súdu v Žiline č. k. 21S/79/2015-64 zo dňa 24.09.2015 a opravného uznesenia Krajského súdu v Žiline č. k. 21S/79/2015-66 zo dňa 26.10.2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Žiline č. k. 21S/79/2015-52 zo dňa 29. júla 2015 v znení opravného uznesenia Krajského súdu v Žiline č. k. 21S/79/2015-64 zo dňa 24. septembra 2015 a opravného uznesenia Krajského súdu v Žiline č. k. 21S/79/2015-66 zo dňa 26. októbra 2015 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým uznesením podľa § 250d ods. 3 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) zastavil konanie. Nárok na náhradu trov konania nepriznal žiadnemu z účastníkov.

Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že krajský súd mal za preukázané, že žalobca namietal nečinnosť odporcu vo veci vybavenia podnetu zo dňa 09.02.2013, ktorý adresovala F. W. ako nájomca hrobového miesta F 9, prevádzkovateľovi pohrebiska, Organizácia VPS, Obec Zákopčie a domáhala sa, aby správca nariadil obstarávateľovi pohrebu uvedenie hrobového miesta do pôvodného stavu, keďže niekto zriadil na uvedenom hrobovom mieste bez jej súhlasu hrob a zničil stávajúci dvojhrob.

V ďalšom krajský súd s poukazom na podstatu správneho súdnictva poznamenal, že v každej konkrétnej veci posudzuje, či žalobca spĺňa zákonom stanovené podmienky procesnej aktívnej legítimácie na podanie žaloby v správnom súdnictve.

Konštatoval, že aktívna procesná legitimácia žalobcu v správnom súdnictve nie je založená na verejnej žalobe (*actio popularis*), ktorá by umožnila komukoľvek podať žalobu o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu. Inštitút správneho súdnictva predstavuje realizáciu ústavného princípu domáhať sa na nezávislom a nestrannom súde súdnej ochrany verejných subjektívnych práv fyzických a právnických osôb, ktoré sú ohrozené alebo porušené nezákonnými rozhodnutiami, zásahmi a nečinnosťou orgánov verejnej. Ukrátenie práv žalobcu/navrhovateľa musí byť v žalobe tvrdené a podložené a aspoň potenciálne možné.

Na základe uvedeného zdôraznil, že v predmetnej veci nielenže navrhovateľ neuviedol, že by nečinnosťou odporcu boli porušené jeho práva, ale nepochybne sa domáhal odstránenia nečinnosti vo veci podnetu, ktorý podala tretia osoba - F. W..

V konaní teda nemal za osvedčené splnenie procesnej podmienky osoby oprávnenej na podanie návrhu - aktívnej procesnej legitimácie. Procesné podmienky sa skúmajú v každom štádiu súdneho konania, pokiaľ nie sú splnené, tak sa konanie musí zastaviť.

Súd prvého stupňa tak konanie pri aplikácii § 250d ods. 3 O.s.p. v spojení s § 250t ods. 8 O.s.p. zastavil, pretože navrhovateľ nie je osobou aktívne procesné legitimovanou na podanie návrhu v zmysle § 250t ods. 8 O.s.p.

Dodal, že v konaní podľa štvrtej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku sa nie je možné úspešne dovolávať ochrany proti akejkoľvek nečinnosti orgánu verejnej správy, ale iba vtedy, pokiaľ je správny orgán nečinný vo vydávaní rozhodnutia. Ak nie je povinnosťou správneho orgánu vydať rozhodnutie, nie je v právomoci súdu poskytovať ochranu v konaní proti nečinnosti orgánu verejnej správy, ktorý je s vykonaním úkonu v omeškaní a súd nemôže rozhodnúť o povinnosti takýto úkon vykonať. Dovoľat sa ochrany pred súdom je obmedzené na prípady, kedy v administratívnom konaní správny orgán má povinnosť vydať rozhodnutie, má tak urobiť v zákonom stanovenej lehote a navrhovateľ vyčerpal prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis.

Záverom ustálil, že obec v predmetnej veci právomoc vyplývajúcu z predpisov správneho práva hmotného na úseku pohrebníctva (zákona č. 131/2010 Z. z.) nemá. Aby bol obstarávateľ pohrebu povinný niečo vykonať, je potrebné domáhať sa ochrany cestou civilného súdnictva na základe rozsudku.

Uznesenie krajského súdu napadol žalobca včas odvolaním z dôvodu, že podaná žaloba bola vôľou alebo jej F. W., žalobca ju podal ako blízka osoba podľa O.Z., teda na podanie návrhu mal zákonné právo a na základe jej plnej moci, ktorá je v podnete, ak si ju Krajský súd v Žiline od odporcu vyžiadal, mal na to žalobca tiež právo. Z uvedeného žalobca vyvodil, že Krajský súd v Žiline postupoval protiprávne, keď konanie zastavil bez nariadenia pojednávania.

Žalobca ďalej uviedol, že teraz je i právnym nástupcom po nebojej F. W., teda mal na podanie žaloby právo (4 D 24/2015 - 34, Dnot 109/2015) - čo si podľa žalobcu súd ľahko overí, nakoľko má neobmedzený prístup k rozsudkom.

Ďalším dôvodom podaného odvolania bola skutočnosť, že existuje zmluva, ktorú obec nerešpektuje, je nečinná vo vydávaní rozhodnutia v zmysle zmluvy a podnetu, Krajský súd v Žiline tak isto nerešpektuje zmluvu a zákony Slovenskej republiky. Podľa názoru žalobcu žalovaný i Krajský súd v Žiline maria spravodlivosť pri nerešpektovaní zmluvy a zákonov Slovenskej republiky, keď si vedome vymysleli zámienku na zastavenie konania, pričom jednoznačne došlo k hanobeniu posledného miesta odpočinku. Toto všetko na Okresnom súde v Čadci pochopili rovnako ako žalobcove právo ako blízkej osoby (syn), o čom mal žalovaný vedomosť, preto žalobcovi nie je známy dôvod, pre ktorý Krajský súd v Žiline pri svojom rozhodovaní nerešpektuje zákony SR.

Na vysvetlenie žalobca poznamenal, že nájomca hrobového miesta nemá zo zákona prenajaté miesto iba pre seba, ale pre všetky jeho blízke osoby, rodinu, ale majiteľom je obec a je povinná ho spravovať podľa cintorínskeho poriadku a nájomnej zmluvy - čo sa v tomto prípade podľa žalobcu nestalo, a preto takúto protiprávnosť treba napraviť a toto je podľa neho jediná zákonná možnosť.

Poznamenal, že v zmysle nájomnej zmluvy má právo niekto od nájomcu (blízka osoba) robiť úpravu na hrobe a nie tretia osoba, a ak o tom nevedel správca, tak postupoval protiprávne a správca mu to nesmel dovoliť - inak postupoval protiprávne.

Žalobca dôvodil odvolanie aj tým, že samotné konanie žalovaného si nevie vysvetliť, podľa jeho názoru zrejme išlo o korupčné správanie sa.

Na základe uvedených dôvodov navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil uznesenie súdu prvého stupňa a nariadil mu vo veci pokračovať a znovu rozhodnúť.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu zo dňa 10.09.2015 uviedol, že žalobca sa podľa jeho názoru nedôvodne domáha ochrany na Krajskom súde v Žiline, pretože nie je aktívne vecne legitimovaný na takéto konanie. Navrhovateľ nie je v žiadnom zmluvnom vzťahu s obcou Zákopčie a ani s organizáciou VPS Zákopčie, príspevková organizácia obce, IČO: 35 660 409. Nájomnú zmluvu o prenajatí pohrebného miesta mala uzavrieť F. W., bytom E., ktorá je toho času nebohá. Argumenty navrhovateľa, že ide o poslednú vôľu nebohej, popripade, že on je blízkou osobou v zmysle ustanovenia Občianskeho zákonníka sú právne irelevantné a sú irelevantné v zmysle procesných predpisov týkajúcich sa aktívnej vecnej legitímácie. Mal za to, že navrhovateľ nemá ani naliehavý právny záujem na domáhaní sa takejto ochrany, pričom teda nie je dôvod mu ju poskytnúť.

Taktiež zastával názor, že návrh na začatie konania zo strany navrhovateľa trpí procesnými vadami a ako také tieto vady neboli aj napriek niekoľkým výzvam súdu do dnešného dňa odstránené. Keďže navrhovateľ ani na výzvu neodstránil vady podania je nevyhnutné takéto podanie zamietnuť.

Na základe vyššie uvedeného mal za to, že podanie navrhovateľa je potrebné zamietnuť z niekoľkých dôvodov:

1. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie.
2. Nedostatok naliehavého právneho záujmu.
3. Neodstránenie väd podania, ktoré spôsobujú nejasnosť, nezrozumiteľnosť a zmätočnosť návrhu na začatie konania.

Na základe uvedeného navrhol, aby Krajský súd v Žiline rozhodol o zamietnutí návrhu na začatie konania a priznal odporcovi ako úspešnej strane náhradu trov konania a trov právneho zastupovania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250a ods. 2 O.s.p. a jednomyseľne dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, pretože napadnuté rozhodnutie je vo výroku vecne správne; preto ho po preskúmaní opodstatnenosti odvolacích dôvodov postupom podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. potvrdil.

Podľa § 244 ods. 1, 2, 3 a 4 O.s.p., v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. V správnom súdnictve preskúmajú sudy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy. Rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Sudy v

správnom súdnictve rozhodujú o návrhoch na uloženie povinnosti orgánom verejnej správy konať o právach a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v oblasti verejnej správy a o opatreniach na vynútenie plnenia svojich rozhodnutí postupom uvedeným v § 250b a 250u.

Predmetom odvolacieho konania v preskúmvanej veci bolo uznesenie krajského súdu, ktorým ako súd prvého stupňa zastavil konanie, v ktorom sa žalobca domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť rozhodnúť o jeho podnete zo dňa 09.02.2013.

Odvolací súd mal zo spisového materiálu preukázané, že žalobca sa žalobou zo dňa 28.04.2013, špecifikovanou na výsluchu z dôvodu jej neurčitosti dňa 13.10.2014, domáhal uloženia povinnosti žalovanému rozhodnúť o jeho podnete zo dňa 09.02.2013. Dodal, že jeho žalobu je potrebné chápať ako žalobou v zmysle ustanovenia § 250t O.s.p.

Podnetom zo dňa 09.02.2013 sa žalobca domáhal, aby žalovaný ako správca - prevádzkovateľ pohrebiska nariadil obstarávateľovi pohrebu uvedenie hrobového miesta - F9 - do pôvodného stavu, nakoľko niekto zriadil hrob na uvedenom hrobovom mieste bez súhlasu nájomcu, čím zničil stavajúci dvojhrob. K podnetu žalobca priložil nájomnú zmluvu zo dňa 21.04.2008 o ponechaní hrobového miesta uzatvorenú v zmysle zákona č. 470/2005 Z. z. o pohrebníctve (ďalej len „zákon č. 470/2005 Z. z.“) medzi prevádzkovateľom pohrebiska a p. F. W., nebohou žalobcovu matkou na obdobie od 01.01.2008 do 31.12.2017. Podanie žaloby odôvodnil tým, že ju podal ako osoba blízka bývalého nájomcu a ako jeho právny nástupca (syn zosnulej nájomníčky p. F. W..)

Vo svetle uvedeného považoval odvolací súd za potrebné zaoberať sa kľúčovou otázkou prejednávanej veci, a to otázkou aktívnej procesnej legitímácie žalobcu na podanie žaloby. V tomto smere sa odvolací súd stotožnil s názorom krajského súdu, ktorý v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol: „Podstatou správneho súdnictva je ochrana verejných subjektívnych práv a jeho cieľom predovšetkým ochrana práv osôb a ich prostredníctvom potom aj ochrana zákonnosti. Ide o právny inštitút, ktorý umožňuje, aby sa každá osoba, ktorá sa cíti byť rozhodnutím či postupom orgánu verejnej správy, nečinnosťou či iným zásahom poškodená, dovolala súdu, ako nezávislého orgánu a vyvolala tak konanie, v ktorom správny orgán už nebude mať autoritatívne postavenie, ale bude účastníkom konania s rovnakými právami, ako ten, o koho práva v konaní ide. Súd v každej konkrétnej veci v intenciách citovaných zákonných ustanovení posudzuje, či žalobca spĺňa zákonom stanovené podmienky procesnej aktívnej legitímácie na podanie žaloby v správnom súdnictve. Aktívna procesná legitímácia žalobcu v správnom súdnictve nie je založená na verejnej žalobe (actio popularis), ktorá by umožnila komukoľvek podať žalobu o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu. Inštitút správneho súdnictva predstavuje realizáciu ústavného princípu domáhať sa na nezávislom a nestrannom súde súdnej ochrany verejných subjektívnych práv fyzických a právnických osôb, ktoré sú ohrozené alebo porušené nezákonnými rozhodnutiami, zásahmi a nečinnosťou orgánov verejnej správy (a to predovšetkým ochrany pred porušením práva na život, práva na osobnú slobodu, práva na ochranu vlastníctva, práva na ochranu obydlia a pod.). Ukrátenie práv žalobcu/navrhovateľa musí byť v žalobe tvrdené a podložené a aspoň potenciálne možné. V predmetnej veci nielenže navrhovateľ neuviedol, že by nečinnosťou odporcu boli porušené jeho práva, ale nepochybne sa domáhal odstránenia nečinnosti vo veci podnetu, ktorý podala tretia osoba - F. W.. V konaní nebolo osvedčené splnenie procesnej podmienky osoby oprávnenej na podanie návrhu - aktívnej procesnej legitímácie.“

Odvolací súd tak po vyhodnotení odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu v zmysle ustanovenia § 219 ods. 2 O.s.p. ustálil, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov vo veci samej spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem uvedených v odôvodnení napadnutého uznesenia krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého uznesenia. Odvolací súd tak dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie krajského súdu, ktorým došlo k zastaveniu konania podľa § 250d ods. 3 O.s.p. z dôvodu, že žalobca nie je v predmetnom prípade osobou oprávnenou na podanie žaloby, je vecne správne.

Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia krajského súdu považoval odvolací súd za dôležité poznamenať, že hoci žalobca odvádzal svoju legitímáciu na podanie žaloby od skutočnosti, že po úmrtí jeho matky sa stal jej právnym nástupcom a tým pádom aj zmluvnou stranou zmluvy o nájme pohrebného miesta, nájom hrobového miesta smrťou pôvodného nájomcu (matky žalobcu) zanikla.

V súvislosti s uvedeným je nutné poukázať na § 24 ods. 3 zákona č. 470/2005 Z. z., ktorý ustanovuje: „Pri úmrtí nájomcu prednostné právo na uzavretie nájomnej zmluvy majú dedičia; ak je dedičov viac, ten z dedičov, ktorý sa prihlásil ako prvý.“ Z dikcie zákona je zrejmé, že nájom hrobového miesta neprechádza na dedičov nájomcu automaticky, vyžaduje sa uzavretie novej nájomnej zmluvy medzi prenajímateľom hrobového miesta a dedičom nájomcu. Nakoľko žalobca takúto nájomnú zmluvu nepredložil a svoje práva odvodzoval od nájomnej zmluvy, ktorej zmluvnou stranou nebol, nebolo možné vysloviť, že bol oprávnený na podanie žaloby. Navyše nebol nijakým spôsobom ukrátený na svojich právach.

Záverom považuje odvolací súd za vhodné uviesť, že zo žiadneho ustanovenia právnych predpisov správneho práva na úseku pohrebníctva nemožno vyvodiť kompetenciu obce vydať rozhodnutie, ktorým táto obstarávateľovi pohrebu uloží povinnosť uviesť hrobové miesto do pôvodného stavu, preto nemožno hovoriť o nečinnosti obci, ak nevydala rozhodnutie, na vydanie ktorého nemá právomoc.

Odvolací súd na základe uvedeného nemohol postupovať inak, ako napadnuté uznesenie krajského súdu podľa § 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. ako súladné so zákonom potvrdiť.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že žalobcovi, ktorý v tomto konaní nemal úspech, ich náhradu nepriznal (§ 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p., § 250k ods. 1 O.s.p. s použitím § 246c ods. 1 vety prvej O.s.p.).

S poukazom na ustanovenie § 492 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok postupoval odvolací súd v konaní podľa predpisov účinných do 30.06.2016 (zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.